

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC**
*****

NGUYỄN THỊ HỒNG MINH

**HIỆN TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ, SỬ DỤNG
TÀI NGUYÊN VÙNG BỜ TỈNH QUẢNG NINH VÀ
GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ, SỬ DỤNG
THEO ĐỊNH HƯỚNG QUẢN LÝ TỔNG HỢP VÙNG ĐỚI BỜ**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ TÀI NGUYÊN VÀ MÔI TRƯỜNG

THÁI NGUYÊN - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC

*****

NGUYỄN THỊ HỒNG MINH

**HIỆN TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ, SỬ DỤNG
TÀI NGUYÊN VÙNG BỜ TỈNH QUẢNG NINH VÀ
GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ, SỬ DỤNG THEO
ĐỊNH HƯỚNG QUẢN LÝ TỔNG HỢP VÙNG ĐỚI BỜ**

Chuyên ngành: Quản lý Tài nguyên và Môi trường

Mã số: 8850101

Người hướng dẫn khoa học: TS. Đào Đình Châm

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi là Nguyễn Thị Hồng Minh, xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng cá nhân tôi thực hiện dưới sự hướng dẫn của TS. Đào Đình Châm, không sao chép các công trình nghiên cứu của người khác. Số liệu và kết quả của luận văn chưa từng được công bố ở bất kì một công trình khoa học nào.

Các thông tin thứ cấp được sử dụng trong luận văn là có nguồn gốc rõ ràng, được trích dẫn đầy đủ, trung thực và đúng quy cách.

Tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm về tính chính xác và nguyên bản của luận văn.

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2020

TÁC GIẢ

Nguyễn Thị Hồng Minh

LỜI CẢM ƠN

Qua một thời gian nghiên cứu, đến thời điểm hiện tại, đề tài luận văn: **“Hiện trạng công tác quản lý, sử dụng tài nguyên vùng bờ tỉnh Quảng Ninh và giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý, sử dụng theo định hướng quản lý tổng hợp vùng đôi bờ”** đã hoàn thành.

Trước hết, em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến Thầy TS. Đào Đình Châm - Viện trưởng Viện Địa lý thuộc Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam, người đã tận tình hướng dẫn em hoàn thành luận văn này.

Đồng thời, em xin chân thành cảm ơn tập thể các thầy cô giáo trong Ban Lãnh đạo Khoa Tài nguyên và Môi trường, Trường Đại học Khoa học - Đại học Thái Nguyên; Quý Thầy Cô trong Khoa đã trực tiếp giảng dạy và trang bị cho em hệ thống kiến thức khoa học, toàn diện, đầy đủ trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu tại Khoa, Trường.

Tôi xin chân thành cảm ơn tập thể lãnh đạo, cán bộ các phòng, ban của Sở Tài nguyên và Môi trường, Sở Du lịch, Chi cục Biển và Hải đảo tỉnh Quảng Ninh đã tạo cho tôi những điều kiện thuận lợi nhất và cung cấp số liệu cho để tôi thực hiện và hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng, tôi xin cảm ơn sự động viên to lớn về thời gian, vật chất và tinh thần mà gia đình và bạn bè đã dành cho tôi trong suốt quá trình thực hiện luận văn.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2020

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Nguyễn Thị Hồng Minh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	v
DANH MỤC CÁC BẢNG, HÌNH VẼ	vi
MỞ ĐẦU.....	1
1. Lý do lựa chọn đề tài.....	1
2. Mục tiêu của nghiên cứu	2
3. Ý nghĩa của đề tài.....	3
CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN VỀ VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU	4
1.1. Một số quan niệm và khái niệm cơ bản	4
1.1.1. Đới bờ và vùng bờ.....	4
1.1.2. Quản lý tổng hợp vùng bờ	9
1.2. Một số kinh nghiệm thực hiện quản lý tổng hợp vùng bờ trên thế giới và Việt Nam	15
1.2.1. Trên thế giới.....	15
1.2.2. Ở Việt Nam	18
1.3. Giới thiệu chung về vùng nghiên cứu	21
1.3.1. Đặc điểm, khái quát về điều kiện tự nhiên tỉnh Quảng Ninh.....	21
1.3.2 Những thành tựu kinh tế - xã hội do lợi thế từ biển mang lại.....	24
CHƯƠNG 2. ĐỐI TƯỢNG, PHẠM VI, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	28
2.1 Đối tượng nghiên cứu:	28
2.2. Phạm vi nghiên cứu.....	28
2.3. Nội dung nghiên cứu	28
2.4. Phương pháp nghiên cứu.....	29
2.4.1. Phương pháp tổng hợp và phân tích số liệu, tài liệu.....	29
2.4.2 Phương pháp ma trận vấn đề.....	30
2.4.3 Phương pháp xin ý kiến chuyên gia.....	30
2.4.4 Phương pháp kế thừa:	30

CHƯƠNG 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	31
3.1. Đánh giá hiện trạng công tác quản lý, sử dụng một số loại tài nguyên vùng bờ tỉnh Quảng Ninh.....	31
3.1.1. Hiện trạng tài nguyên vùng bờ tỉnh Quảng Ninh.....	31
3.1.2. Hiện trạng công tác quản lý, sử dụng tài nguyên vùng bờ tỉnh Quảng Ninh.....	43
3.2. Một số hạn chế trong công tác quản lý, sử dụng tài nguyên vùng bờ tỉnh Quảng Ninh.	51
3.2.1. Hạn chế.....	51
3.2.2. Nguyên nhân của hạn chế.....	54
3.3. Giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý, sử dụng tài nguyên vùng bờ tỉnh Quảng Ninh theo hướng quản lý tổng hợp vùng bờ.....	55
3.3.1. Định hướng khuôn khổ hành động và những vấn đề ưu tiên trong quản lý tổng hợp vùng bờ biển.	55
3.3.2. Đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý, sử dụng tài nguyên vùng bờ Quảng Ninh theo định hướng quản lý tổng hợp vùng bờ biển. ..	59
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	68
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	69

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BĐKH	Biến đổi khí hậu
HST	Hệ sinh thái
HĐND	Hội đồng nhân dân
KT-XH	Kinh tế - xã hội
QLTHĐB/VB	Quản lý tổng hợp đới bờ/vùng bờ
QLTHĐB	Quản lý tổng hợp đới bờ
PCP	Phi chính phủ
QLTH	Quản lý tổng hợp
QLTHVB	Quản lý tổng hợp vùng bờ
QLVB	Quản lý vùng bờ
ĐTM	Báo cáo đánh giá tác động môi trường
CTPHMT	Cải tạo phục hồi môi trường
RNM	Rừng ngập mặn
ĐNN	Đất ngập nước
TN&MT	Tài nguyên và Môi trường
TW	Trung ương
UBND	Ủy ban nhân dân
XNK	Xuất nhập khẩu
GDNN-GDTX	Giáo dục nghề nghiệp - Giáo dục thường xuyên
HN-GDTX	Hướng nghiệp - Giáo dục thường xuyên

DANH MỤC CÁC BẢNG, HÌNH VẼ

Hình 1.1. Sơ đồ đới bờ, vùng bờ theo mặt cắt ngang từ lưu vực sông ra biển	9
Hình 1.2. Đới bờ trong quản lý	10
Bảng 1.1. Một số chỉ số quan trọng của tỉnh.....	23

MỞ ĐẦU

1. Lý do lựa chọn đề tài

Tỉnh Quảng Ninh là một trong các tỉnh, thành phố có vùng biển và hải đảo đa dạng, phong phú, điển hình nhất của cả nước. Bờ biển Quảng Ninh có đặc điểm uốn lượn phức tạp, có nhiều eo vịnh, kéo dài trên 250 km, qua 9 huyện, thị xã, thành phố ven biển và gần 3.000 hòn đảo. Khoảng gần 75% dân số và các đô thị lớn, khu công nghiệp, khu kinh tế của Tỉnh hiện nay đều tập trung ở vùng bờ. Ngoài ra, Tỉnh còn có Di sản thiên nhiên thế giới vịnh Hạ Long. Do vậy, vùng bờ tỉnh Quảng Ninh chiếm vị trí địa chính trị, địa kinh tế vô cùng quan trọng. Tỉnh Quảng Ninh còn có 02 huyện đảo là huyện đảo Vân Đồn và huyện đảo Cô Tô, là 2 địa phương điển hình của Tỉnh về phát triển kinh tế biển đảo. Với lợi thế vốn có, Thủ tướng Chính phủ đã đồng ý thành lập Khu hành chính – kinh tế đặc biệt Vân Đồn, Khu kinh tế tại thị xã Quảng Yên.

Vùng bờ là khu vực chuyển tiếp giữa đất liền hoặc đảo với biển, bao gồm vùng biển ven bờ và vùng đất ven biển (Khoản 6, Điều 3 Luật Tài nguyên, Môi trường Biển và Hải đảo số 82/2015/QH13). Vì vậy, vùng bờ luôn chịu tác động tương tác của các quá trình lục địa và quá trình trên biển, là nơi các hoạt động kinh tế tổng hợp diễn ra hết sức sôi động về công nghiệp, năng lượng, cảng biển, đóng tàu, vận tải thủy, du lịch, thủy sản, công nghiệp chế biến... và kéo theo đó là sự hình thành và phát triển các đô thị ven biển. Ngoài ra, dưới tác động của biến đổi khí hậu, vùng bờ luôn phải đối mặt với nhiều thách thức và nảy sinh các vấn đề nghiêm trọng về môi trường, tài nguyên và các vấn đề khác liên quan đến an toàn, an sinh xã hội. Với vai trò quan trọng của biển trong sự phát triển kinh tế - xã hội, thời gian qua, vùng bờ tỉnh Quảng Ninh là một vùng kinh tế động lực, rất nhiều dự án, khu công nghiệp, các trung tâm kinh tế đã được hình thành tại khu vực này, đã góp phần to lớn trong việc thúc đẩy kinh tế phát triển. Tuy nhiên, vùng bờ của Tỉnh luôn phải đối mặt với nhiều thách thức và nảy sinh các vấn đề nghiêm trọng về môi trường, bảo tồn tài nguyên và các vấn đề khác liên quan đến an toàn, an sinh xã hội...

Trong thời gian qua, tỉnh Quảng Ninh đã dành nhiều sự quan tâm, đưa ra một số cơ chế, chính sách để nâng cao hiệu quả quản lý, sử dụng tài nguyên thiên nhiên vùng bờ, tuy nhiên hiện vẫn còn nhiều bất cập:

- Việc khai thác, sử dụng nhiều nhóm tài nguyên chưa hợp lý, kém hiệu quả và không bền vững dẫn đến lãng phí tài nguyên, một số nguồn tài nguyên đang bị suy thoái, cạn kiệt, như tài nguyên than, đá...

- Nguồn lực tài nguyên vùng biển chưa được cân đối, phân bổ hợp lý, sát với yêu cầu, mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của Tỉnh; xung đột trong mục tiêu, lợi ích khai thác, sử dụng, mất cân đối cung cầu về các nguồn tài nguyên đang gia tăng.

- Công tác đánh giá về tiềm năng, trữ lượng, giá trị của các nguồn tài nguyên vùng bờ của Tỉnh còn hạn chế; thông tin, dữ liệu về các nguồn tài nguyên chưa đầy đủ, thiếu toàn diện, chưa thống nhất và chưa được chuẩn hóa.

- Nguồn thu từ tài nguyên chưa được sử dụng một cách bền vững, lợi ích từ tài nguyên chưa được phân bổ hợp lý, hài hòa; chưa chú trọng đúng mức đến công tác bảo vệ, tái tạo, phục hồi và phát triển các nguồn tài nguyên tái tạo.

Để góp phần giải quyết các hạn chế nêu trên, tác giả lựa chọn đề tài nghiên cứu: ***“Hiện trạng công tác quản lý, sử dụng tài nguyên vùng bờ tỉnh Quảng Ninh và giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý, sử dụng theo định hướng quản lý tổng hợp vùng đới bờ”***.

2. Mục tiêu của nghiên cứu

Đánh giá được hiện trạng công tác quản lý tài nguyên vùng bờ tỉnh Quảng Ninh đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý, sử dụng theo định hướng quản lý tổng hợp vùng bờ.